

בעוהש"ת

קונטרס

דער ריכטיגער שלום

וואו עס ווערט ערקלערט אז דער אמת'ער צדיק פאררעכט
אויף דעם "ברית קודש", וואס דורכדעם האט מען 'שלום'
מיט זיך אליין, מיט די ווייב, און מיט יעדן, און מען איז
שוין קיינעם נישט מקנא נאר דעם באשעפער אליין, און
מען וויל נאר נקלה ווערן אין אים.

פארנעמט דורך

כבוד קדושת הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א

פרשת פתח תשע"ג

געבויעט און באגרינדעט אויף די ווערטער פון אונזער הייליגער און פארקטיגער רבי,
דער באהאלטענער ליכטיגקייט, דער הייליגער הויכער ליכט, אדונג, מורינו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און אויף די ווערטער פון זיין תלמיד, מורינו הגאון הקדוש, א וואונדערליכער ליכט,
וואס מ'זיך שום באהעלטעניש איז נישט פארהוילן פון איהם,

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און עס איז צוזאמגעשלאסן מיט פסוקים פון תורה, נביאים, כתובים, און מאמרים
פון אונזערע הייליגע חכמים פון גמרא און מדרשים און הייליגן זוהר.

עס איז געברענגט געווארן צום דרוק
דורך חסידו ברסלב - נוא יארק יצ"ו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים
To obtain this and other Breslev publications:

מתיבתא היכל הקודש

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd Street

Brooklyn NY 11219

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

79 Decatur Avenue.

347-243-2992

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 1225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcity.co.il

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com or at: mohorosh.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

דער ריכטיגער שלום

א.

מיר געפונען די וואך [פּרשט פּנחס] אין די סדרה, אז
עס איז געווען א מורא'דיגער מדת הדין אויף כלל ישראל
רחמנא לצלן, צוליב די ניאוף וואס איז פארגעקומען, ביי
פנחס איז געקומען און ער האט דאס אראפגענומען, ווייל
אין א פלאץ וואו עס איז דא 'ניאוף' רחמנא לצלן, קומט
נאכדעם א 'כליון' אפגעהיטן זאל מען ווערן. און מען
דארף זייער אסאך בעטן דעם בורא-כל-עולמים: מען זאל
נישט געכאפט ווערן אין די אלע שמוץ פון ניאוף רחמנא

דער ריכטיגער שלום

לצלן. בפרט אין די צוויי חדשים פון תמוז - אב, וואס דאס איז מרומוז אקעגן די צוויי אויגן, ווייל אלע חדשים זענען אויסגעשטעלט אזוי ווי די געשטעל פון א מענטש, און תמוז - אב זענען די אויגן (עייז בני יששכר מאמרי חדשי תמוז אב, מאמר א). דער פשוטער טעם איז, ווייל אין די צוויי חדשים איז זייער הייס, און מען דארף האבן מורא דיג רחמים אז מען זאל קענען האבן הייליגע און ריינע אויגן.

שטייט אין די תורה ביי די 'תוכחה' (דברים כח, לד):
 והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה, א מענטש ווערט משוגע נאר פון קוקן שמוץ; ווייל דאס אז א מענטש איז מפקיר זיין אויגן צו קוקן רחמנא לצלן יעדע שמוץ, איז פשוט א שגעון. דער הייליגער רבי זאגט (עייז ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לו): אלע משוגעים ווערן נאר פון ניאוף רחמנא לצלן. חז"ל זאגן (סוטה ג' ע"א): אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות - א מענטש טוט נישט קיין עבירה נאר אז עס גייט אין אים אריין א נארישע רוח; קומט אויס אז יעדער איינער לויט וויפיל רוח שטות ער

האט, אזוי פיל משוגעטן האט ער (עיינ ליקוטי מוהר"ן חלק ב, סימן ז), ווייל יעדע משוגעט וואס קלעפט זיך אן אין א מענטש קומט פון ניאוף. אויף זאגט דער הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן ס): דורכדעם וואס די זרע פון מח ווערט אויסגעטריקענט, ווערט מען משוגע רחמנא לצלן; וועגן דעם אז מען גייט אריין אין די תאוה פון ניאוף איז זייער ביטער.

דאס איז געווען די עצה פון בלעם הרשע, ווען ער האט געזעהן אז ער קען נישט שעלטן די אידן, ווייל זיי פירן זיך אויף מיט א מורא דיגן צניעות און קדושה, אז זיי האבן געבויעט די שטופער אז קיין איין טיר זאל נישט זיין קעגן די אנדערע, ווייל מען קוקט נישט אריין, און מען מישט זיך נישט וואס עס טוט זיך ביי אן אנדערן, האט ער זיך מיישב געווען, ער וועט געבן א אנדערע עצה פאר בלק, זאגט ער פאר בלק: דו ווייסט! אלהיהם של אלו שונא זמה - זייער באשעפער האט פיינט שמוץ (סנהדרין קו ע"א). זאלסטו מפקיר זיין די טעכטער פון מואב רחמנא לצלן, זיי זאלן גיין אויסגעטוהן און שמוציג מיט

דער ריכטיגער שלום

אלע זוהמות, ממילא אפילו די אידן פירן זיך אויף מיט די גרעסטע מאס צניעות וועסטו זיי קענען אריינכאפן דורכדעם. ליידער איז עס אים געלונגען, און שבט שמעון איז רחמנא לצלן דורכגעפאלן, בפרט זמרי בן סלוא וואס איז געווען דער נשיא פון שבט שמעון איז דורך געפאלן מיט פזבי בת צור, וואס זי איז געווען א טאכטער פון איינע פון די פינעף קעניגן אין מדין.

חז"ל זאגן (סנהדרין פב ע"א): איר פאטער האט איר אנגעזאגט: זאלסט נישט קיינעם וועלן, נאר זייער הויפט; ווייל זיי האבן געוואלט כאפן משה רבינו, אבער משה רבינו איז דאך געווען אן 'איש אלקים', זיין אונטערשטער העלפט א מענטש און זיין אויבערשטער העלפט א שטיק געטליכקייט (דברים רפה יא, ד), און ער איז געווען אינגאנצן אפגעשיידט (דברים ה, כח), ממילא איז דאס ביי אים בכלל נישט שייך געווען, אבער וויבאלד זי האט געהערט אז זמרי איז אויף א ראש און א נשיא ביי שבט שמעון, האט זי אים גענומען.

ב.

וואס איז טאקע געווען די סבה אז פונקט שבת שמעון איז דורכגעפאלן? ! נאר דא גייט מען צוריק צו די פרשה פון 'מכירת יוסף', דער עיקר חלק אין דאס פארקויפן יוסף איז געווען שמעון! כאטשיג ער האט מיטגעשולעפט מיט זיך לוי, איז ער אבער געווען דער עיקר וואס האט אנגעארבעט אקעגן יוסף הצדיק. וואס 'יוסף הצדיק' איז 'מדת היסוד', וואס האט בכלל נישט קיין שייכות צו די טומאה, פארקערט יוסף הצדיק האט געהאט א מורא'דיגע ביטערע נסיון מיט די ווייב פון פוטיפר אין מצרים, און ער איז ארויסגעלאפן און דאס בייגעשטאנען. און וויבאלד שמעון איז געווען דער וואס האט גורם געווען די גאנצע צרה: דער טאטע זאל האבן אזא געפערליכער צער, און יוסף זאל דארפן דורך גיין דעם גאנצן ביטערן שווערן נסיון אין מצרים, און א האר האט געפעלט ער זאל נישט נכשל ווערן, אזוי ווי חז"ל זאגן (סוטה לו ע"ב): ער האט זיך אנוועק געשטעלט אויף די נעגל פון זיין פוס און הענט, אזוי איז ער ניצול געווארן. און

דער ריכטיגער שלום

אין הימל צאלט מען צוריק, האט זיך אזוי געפירט, אז זיין שבט איז אויך געכאפט געווארן און זיי זענען דורך געפאלן רחמנא לצלן, און פיר און צוואנציג טויזענט מענטשן האבן געבער געמוזט שטארבן.

פון דעם זעהט מען אז א מענטש מיינט ער קען טוהן פאר א צווייטן רשעות, און עס וועט דורך גיין און עס וועט אים גארנישט פאסירן, אבער עס איז נישט דא אזא זאך. עס שטייט אין פסוק (ויקרא א, ב): אדם פי יקריב 'מפם' קרבן. טייטשן צדיקים אז דער איבריגער ווארט 'מפם', איז ראשי תיבות מ'דה פ'נגד מ'דה, צו ווייזן: אז וואס מען טוט פאר יענעם, באקומט מען נאכדעם צוריק, און מען דארף באצאלן א קרבן דערפאר.

ג.

צורור את המדינים והפיתם אותם. פי צוררים הם וגו' (במדבר כו, יז-יח). דער אייבערשטער האט אנגעזאגט: מען זאל זיך שטענדיג אפרעכענען און נוקם זיין מיט די

מדיננים; ווייל ביזן היינטיגן טאג ליידיט מען פון די קליפה וואס בלעם האט אריין געלייגט ביי די אידן רחמנא לצלן.

דער הייליגער רבי האט אמאל געזאגט (חיי מוהר"ן סימן רמד): איך האב גרויס צער און יסורים אז יעדן טאג ביים דאווענען מוז איך אינזינען האבן בלעם. פירט דער הייליגער רבי נתן אויס: מען האט פארשטאנען פון דעם הייליגן רבינ'ס ווערטער, אז ער איז פארנומען צו פאררעכטן און מכניע זיין דעם ביטערן חטא פון בלעם הרשע; דערפאר איז ביים הייליגן רבי'ן געווען דער עיקר צו פאררעכטן דעם 'ברית' און דעם 'יסוד'.

אז מען וויל בויען א בילדונג מוז עס קודם האבן א גוטע און א שטארקע יסוד, אזוי קען מען דערנאך ארויף בויען נאך און נאך, וועגן דעם האט זיך דער הייליגער רבי אזוי פארלייגט אויף די יסוד, און דער הייליגער רבי האט מורא דיג מקפיד געווען אויף 'שלום בית', ער האט אנגעווארנט (שיחות הר"ן, סימנים רסג רסד): מען זאל זייער אכטונג געבן אויף די פבוד פון די פרוי, און איר זייער

דער ריכטיגער שלום

י

טייער האלטן, אזוי ווי די גמרא זאגט (בבא מציעא נט ע"א):
אוקירו לנשיכו פי היכי דתתעתרו - האלט טייער דיין
ווייב, כדי דו זאלסט ווערן רייף. אויף זאגט דער הייליגער
רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סט): די גאנצע געלט און
עשירות וואס א מענטש האט, קומט נאר אין זכות פון די
ווייב. און בעיקר ווייל זי ראטעוועט דאך אים פון א חטא,
אזוי ווי די גמרא ברענגט (יבמות סג ע"א): רבי חייא האט
געהאט זייער א שווערע רעבעצין, ווען ער האט געבעטן
זיין ווייב איין זאך, האט זי דירעקט געמאכט דאס
פארקערטע, די קינדער האבן דאס שוין נישט געקענט
אויסהאלטן, האבן זיי געזאגט: טאטע! פון יעצט אן אז
דו דארפסט עפעס האבן, וועלן אונז דאס בעטן פון די
מאמען. און זיי האבן איבערגעדרייט, און געזאגט די
טאטע וויל דאס, ממילא האט זי געמאכט פארקערט, און
די טאטע האט שוין געהאט וואס ער דארף, נאך עטליכע
מאל אזוי, רופט זיך אן רבי חייא פאר די קינדער: זעהט
אויס די מאמע איז שוין בעסער געווארן. האבן די קינדער
געמוזט אויסזאגן אז עס איז נישט אזוי, נאר זיי האבן

דער ריכטיגער שלום

שפּיל און אויסגעדרייט יעדע זאך וכו', זאגט ער זיי: טוט דאס נישט מער, ווייל מען טאר זיך נישט צוגעוואוינען צו זאגן ליגענט. אויף פארציילט די גמרא (שם), אז רבי חייא פלעגט שטענדיג קויפן די שענסטע מתנות פאר זיין ווייב האט אים רב געפרעגט זי איז דאך דיר שטענדיג מצער? האט ער אים אויפגעקלערט און געזאגט: עס איז אונז גענוג דאס אליין אז זיי ערציען אונזערע קינדער, און זיי זענען אונז מציל פון אן עבירה.

אז מען זאל אריינטראכטן פון וועמען מען רעדט דא, פון דעם הייליגן תנא רבי חייא, וואס מיר האבן נישט קיין השגה בכלל וואס א צדיק איז, אודאי נישט א תנא, בפרט רבי חייא וואס ער איז געווען מוראדיג גרויס, אזוי ווי חז"ל פארציילן אונז (בבא מציעא פה ע"ב), פונדעסטוועגן האט ער זיך אויסגעדרוקט, אז די ווייב ראטעוועט אים פון אן עבירה, וואס זאלן מיר שוין זאגן, דערפאר האט דער הייליגער רבי - מער פון אלע אנדערע צדיקים - אזוי שטארק מקפיד געווען און אנגעווארנט אויף 'שלום בית', און מכבד זיין און טייער האלטן די ווייב.

דער ריכטיגער שלום

ד.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רמב):
 אזוי ווי עס איז דא 'אַרײַן אַנפֿין דקדושה', דאס הייסט,
 וואו דער מענטש קוקט נאר, זעהט ער 'אַלקות', ער זעהט
 נאר דעם באשעפער פון יעדע זאך, וואס דאס איז די
 העכסטע מדרגה, און דאס וועט מען זוכה זיין ווען
 משיח וועט קומען, "ווייל משיח וועט אריינברענגן אז
 מען זאל נאר זעהן דעם באשעפער, און נאר רעדן פון
 באשעפער", במילא וועט מען שטענדיג זיין פרייליך,
 אזוי ווי אדם הראשון פארן חטא, וואס די גאנצע חטא
 פון אדם הראשון איז געקומען דורך די שלאנג, אזוי ווי
 זיין ווייב חוה האט געזאגט (בראשית ג, יג): הנחש השיאני -
 דער שלאנג האט מיך איבערגערעדט. זאגט די גמרא אויף
 דעם (שבת, קמו ע"א, ועיין ברש"י שם), אז זי האט געהאט
 צוטוהן מיטן שלאנג, [השיאני איז א לשון פון נשיאין].
 ער האט אריין געלייגט אין איר א גיפט, און דעם גיפט
 האט זי אריין געלייגט אין אדם, און דאס איז געווען דער
 חורבן.

דער ריכטיגער שלום

וועגן דעם באטרעפט 'נחש' פונקט וויפיל 'משיח', ווייל ווען משיח וועט קומען וועט ער דאס פאררעכטן, אזוי ווי דער פסוק זאגט (ישעיה יא, ט): **כִּי מְלֶאכֶּה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת הַוְיָה וְגו'** - דעמאלס וועט די גאנצע וועלט אנגעפולט ווערן מיט דעת צו אנערקענען דעם אייבערשטן. און מען וועט שוין נאר זעהן 'אלקות', און אז אלעס איז דער אייבערשטער, דערפאר הייבט דער הייליגער רבי אן זיין ספר לקוטי מוהר"ן מיט דעם (חלק א' סימן א), **אז א איד דארף קוקען אויפן 'חיות אלקות' וואס איז דא אין יעדע זאך, און שטענדיג זאל ער נאר זעהן דעם באשעפער פון יעדע זאך, דאס ווערט אנגערויפן: אריף אנפין דקדושה, וואו מען דרייט זיך, זעהט מען נאר 'אלקות'.**

זאגט דער הייליגער רבי: **אז קעגן דעם איז נעבעך דא 'אריף אנפין דקליפה' אז וואו דער מענטש קוקט, זעהט ער נאר שמוץ. בפרט אין זומער ווען די גוים גייען אינגאנצן אויסגעטוהן אזוי ווי די חיות, דארף מען האבן מורא דיג אסאך רחמים, ווייל עס איז כמעט נישט**

דער ריכטיגער שלום

מעגליך אז א מענטש זאל נישט נכשל ווערן. וואס דאס איז געווען די טמאנע כח פון בלעם, וואס ער האט אנגעארבעט די אלע שמוץ, און וואו מען זאל זיך נאר נישט דרייען זאל מען נעבעך מוזן זעהן שמוץ רחמנא לצלן, אויב אזוי: מה יעשה הבן שלא יחטא. דערפאר דארף מען אויף מלמד זכות זיין אויף אידישע קינדער, ווייל באמת גייען נישט אידישע קינדער זוכן קיין שמוץ, נאר מען מוז דאך ארויס גיין ארבעטן וכו', ווערט מען נעבעך אריינגעכאפט, דאס איז געווען די ביטערע עצה פון בלעם.

וועגן דעם איז געקומען פנחס, וואס ער האט דאס נישט געקענט פארנעמען, און ער האט זיך נוקם געווען אין זמרי בן סלוא מיט פזבי בת צור, וואס דורכדעם האט ער מכניע געווען די אלע קלפות און טומאות. ווי אזוי? ער האט גענומען א שווערד און דאס אריינגעשטעקט אין זיי, אזוי ווי דער פסוק זאגט (במדבר כה, ז) ויקח רמח בידו.

דער ריכטיגער שלום

דער זהר הקדוש זאגט (תקוני זהר דף יא ע"א): 'רמח' איז מרומז, אקעגן די רמ"ח [צוויי הונדערט אכט און פערציג] ווערטער, וואס עס איז דא אין 'קריאת שמע'. דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לו): אויב עס שטארקט זיך אויף א מענטש די ביטערע תאוה, זאל ער ליינען קריאת שמע, און אויב עס איז זיך גאר שטארק מתגבר אויף אים, זאל ער דעמאלס אויף לאזן טרערן, איז דער הייליגער רבי נתן דאס מסביר (ליקוטי הלכות, קריאת שמע, הלכה ה): אז די גאנצע זאך פון 'קריאת שמע' איז 'אמונה', וועגן דעם אז א איד שטארקט זיך מיט אמונה, אז דער באשעפער איז דא, און יעדע זאך איז פון באשעפער, דאס קען אים ראטעווען אז ער זאל נישט דורכפאלן מיט עבירות.

חז"ל דערציילן (ברכות, כח ע"ב): פאר רבי יוחנן בן זכאי איז אוועק פון די וועלט, זענען זיינע תלמידים געקומען צו אים און געבעטן: רבי! בענטשט אונז, האט ער זיי אנגעוואונטשן און געזאגט: איר זאלט מורא האבן פון באשעפער, אזוי ווי מען האט מורא פון א בשר ודם.

דער ריכטיגער שלום

האָבן זיי זיך געוואונדערט, און אים געפּרעגט: דאס איז די גאַנצע ברכה?! האט ער זיי גענטפערט: הלוואי זאלט איר זוכה זיין צו דעם, ווייל ווען א מענטש וויל זינדיגן, באהאלט ער זיך אז קיינער זאל נישט זעהן; ער קוקט קודם פון אלע זייטן און אז קיינער קוקט נישט זינדיגט ער רחמנא לצלן. קומט אויס אז פון א מענטש באהאלט מען זיך ווייל מען שעמט זיך, "אבער אז מענטש האט אמונה, און ער ווייסט אז דער אייבערשטער איז דא, און ער זעהט אלעס, איז דאס די העכסטע ברכה וואס קען נאר זיין, און דאס איז אים מציל פון אן עבירה"; און דאס איז די ארבעט פונעם הייליגן רבי'ן וואס ער איז געקומען אויף די וועלט דאס אריינצוברענגן אין אונז.

עס איז דא דריי ערליי ספרים, דער הייליגער ספר 'נועם אלימלך', וואס דאס ווערט אנגערופן 'ספרן של צדיקים' - די ספר פון צדיקים, ווייל אין אלע תורות פון יעדע פרשה רעדט ער איבער די גרויסקייט פונעם צדיק, [די גאַנצע ספר נועם אלימלך רעדט פון צוויי זאכן: ענוה און צדיק]. נאכדעם איז דא דער ספר 'לקוטי אמרים-

דער ריכטיגער שלום

יז

תְּנִיא' פּוֹנֵעַם הַיִּלְיָגֵן בְּעַל הַתְּנִיא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, דָּאס
ווערט אָנגערופֿן 'ספֿרן שֶׁל בִּינוּנִים' (עײן בֶּשֶׁעַר הַסֵּפֶר), [א
בִּינוּנִי הַיִּסֵּט אַיִנְעֶר וואס טוט נישט קיין עֲבִירוֹת (עײן פֿרָק
א)]. פֿאַרשטייט זיך אַלײן אַז דַּעם הַיִּלְיָגֵן רַבִּינֶס סֵפֶר
'לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן' איז 'ספֿרן שֶׁל רְשָׁעִים'; דָּאס הַיִּסֵּט
'דער הַיִּלְיָגֶער רַבִּי הָאט אַ שפֿראך אפֿילו פֿאַר די אַלע
וואס זענען שוין דורךגעפֿאלן, און ער איז מְגֵלָה פֿאַר
יעדן אַיִנעם אַז עס איז דָּא אַ באַשעפֿער, און אפֿילו מען
איז שוין אַראַפֿגעפֿאלן אין די נידעריגסטע פֿלעצער, זאל
מען זיך אויף קיין שום פֿאַל נישט מַיִאַש זײן, נָאַר וויסן
אַז דאַרטן איז אויף דער באַשעפֿער, און פֿון דאַרטן קען
מען אויף צוריק קומען צום אַיִבערשטן און תְּשׁוּבָה
טוהן", אַזוי ווי דער הַיִּלְיָגֶער רַבִּי זאַגט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק
ב' סִמָּן קיב): אַם אַתָּה מַאַמִּין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תַּאַמִּין
שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; ווייל אויב בִּיזְטוּ צוּבְרָאכֵן אַז דו הָאסט
געזינדיגט, איז דאָ אַ סִמָּן אַז דו הָאסט אַמוּנָה, וועגן
דעם טוט דיר אַזוי ווי וואס דו הָאסט געטוהן, און דו
האַלסט נישט אויס אַז דו הָאסט אָנגעמאַכט אַזאַ חוּרְבָן,

דער ריכטיגער שלום

אויב אזוי מוזטו אויף גלייבן און וויסן אז מען קען אלעס פאררעכטן, און מען קען אויף אלעם תשובה טוהן.

ה.

און וויבאלד פנחס האט אנגעהויבן מכניע צו זיין די קליפה פון בלעם, וואס משיח וועט דאס ענדיגן צו פאררעכטן, און מאכן אז יעדער איד זאל קענען ניצול ווערן פון די ביטערע עבירה. דערפאר איז ער געווארן אליהו, וואס ער וועט אונז קומען מבשר זיין די גוטע בשורה פון די גאולה (מלאכי ג, כג), און דער אייבערשטער האט אים צוגעזאגט: הנני נותן לו את בריתי שלום, אז ער וועט אריינברענגן שלום. דערפאר זאגן חז"ל (עדות פקח ח, ז): אליהו הנביא וועט נישט קומען מקרב זיין אדער מרחק זיין, נאר מאכן שלום אין די וועלט; און אז מען האט שלום האט מען שוין אלעס, און אז מען האט נישט קיין שלום, האט מען גארנישט.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לג): א מענטש דארף האבן שלום מיט זיך, ער זאל זיין א

דער ריכטיגער ש'לום

צופרידענער מענטש, און וויסן אז יעדע זאך וואס טוט זיך מיט אים איז לטובה, סיי עס איז גוט, און סיי עס איז חלילה נישט גוט, ווייל דער באשעפער ווייסט וואס ער טוט. אבער די טבע פון א מענטש איז אז ער איז נישט צופרידן און ער פֿרעגט: פֿארוואס קומט מיר דאס? פֿארוואס דארף איך האבן אזא צער און עגמת נפש? פֿארוואס דארף איך אזוי פיל ליידן פון קינדער, אדער פון א ווייב, אדער פון מענטשן? ! וואס יעדע 'פֿארוואס' איז א קליפה, אזוי ווי דער פֿסוק זאגט (תהלים עט, י): 'למה' לאמרו הגוים, גוים פֿרעגן 'פֿארוואס'. א איד דארף וויסן ביי יעדע זאך, אז אזוי איז דאס. דער הייליגער רבי האט אמאל געטייטשט דעם פֿסוק (תהלים קמד, טו): אשׁרי העם [וואויל איז דער אידישער פֿאלק], שפֿכה לו [וואס אזוי איז צו אים], ווי אזוי? אט אזוי!

דער בעל-שם-הקדוש זכותו יגן עלינו האט געזאגט: אויב א מענטש טראכט שלעכטע געדאנקן, וועט ער ליידן פון זיינע קינדער. אויב רעדט ער זאכן וואס מען דארף נישט, וועט ער ליידן פון זיין ווייב, אויב טוט ער זאכן

דער ריכטיגער שְׁלוֹם

וואס מען טאר נישט, וועט ער ליידן פון מענטשן. אזוי אויך זאגט דער פֿסוק (תהלים לח, ד): אין שְׁלוֹם בעצמי מפני חטאתי, פֿארנוואס האט אַ מענטש נישט קיין שְׁלוֹם ביי זיך אין זיינע ביינער? ווייל ער האט געזינדיגט (עיין ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן יד). אָבער אז אַ מענטש טוט תשובה אויף זיין מחשבה דיבור מעשה, ווערט אלעס פֿארראכטן, און עס ווערט שְׁלוֹם ביי זיך, און ער ווערט אַ צופרידענער מענטש. וועגן דעם דארף מען אַסאך בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל זוכה זיין צו זיין אַ צופרידענער מענטש, און צו גלייבן אז וואס דער באשעפער טוט, אזוי דארף עס צו זיין.

נאכדעם דארף אַ מענטש זעהן ער זאל לעבן בשְׁלוֹם מיט זיין ווייב, אזוי ווי דער פֿסוק זאגט (בראשית ב, כד): וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד. און וויאזוי קען מען טאקע זעהן עס זאל זיין שְׁלוֹם אין שְׁטוב? ! זאגט דער הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ): שְׁלוֹם ווערט אָנגערופן נאר ווען צוויי פֿארקערטע זאכן פֿארגלייכן זיך, ווייל ווען צוויי מענטשן האלטן די זעלבע זאך, איז נישט

דער ריכטיגער שלום

שייף צו זאגן קיין שלום, אבער אז איינער איז אש און איינער איז מים, דאס הייסט איינער איז א ברענעדיגער און א אויפגערגטער, יעדע קלייניקייט דענעווירט אים, ווי דער דער אנדערער איז א רואיגער און א געלאסענער, און דאך קומט מען זיך דורך, דאס הייסט: שלום צווישן אש ומים - פייער און וואסער, וואס דאס האט דער אייבערשטער צוזאם געשטעלט און געמאכט שלום, און עס איז געווארן: שמים-הימל.

דערפאר דארף א מענטש שטענדיג זיין אין שטוב א וותרן, וואס דאס איז דער גרעסטער חכמה און שכל, אזוי ווי חז"ל זאגן (דרף ארץ זוטא, פֿרק א; מדרש שוחר טוב, קא) לעולם יהא אדם עלוב בתוף ביתו - א מענטש זאל זיך לאזן פארשעמען אין שטוב, און זיין א סבלן און נישט ענטפערן. אבער אז דו ווילסט נוקא אויפווייזן אז דו ביסט גערעכט און נישט זי, וועסטו זיך ביים סוף טרעפן אינדרויסן, ווייל זי וועט אנטלויפן, און דו וועסט שוין דארפן גיין צו א שלום בית קאמיטע, זיי זאלן דיר צוריק ברענגן די ווייב. אבער אז א מענטש האט שכל, און ער

דְּעַר רִיכְטִיגְעַר שְׁלוֹם

איז מוותר און לאזט איר שטענדיג זיין גערעכט, וועט זיין שלום, און אלעס וועט זיך ממילא צום סוף אויספירן אויף א שיינעם וועג, אזוי ווי דער סדר איז.

וועגן דעם האט דער אייבערשטער געגעבן פאר פנחס: א ברית שלום, ווייל א מענטש קען נישט האבן קיין שלום און זיין א רואיגער צופרידענער מענטש, נאר אז ער האט פארראכטן דעם ברית, אבער אז מען האט פוּגם געווען בברית איז מען א אויפגערעגטער מענטש.

ביים הייליגן רבי'ן איז געווען מקורב א איד וואס ער האט געארבעט אין א פאבריק, וואס דער בעל-הבית איז געווען א גרויסער למדן און א מקובל, ער האט אבער געהאט איין חסרון, ער פלעגט ווערן זייער אויפגערעגט, און אויב די ארבעטערס האבן נישט געטוהן וואס ער האט געוואלט, האט ער גענומען פאטשן רחמנא לצלן, איינמאל האט ער אים גוט אנגעשלאגן איז ער געקומען צו לויפן צום הייליגן רבי'ן, און זיך אויסגערעדט זיין ביטער הארץ ווי זיין בעל הבית שלאגט אים, זאגט אים

דער ריכטיגער שלום

די הייליגע רבי: ברענג אים אהער צו מיר. און ער איז געקומען, אבער וויבאלד ער איז דאך געווען זייער א פלייסיגער מענטש, און עס איז אים געווען א שאד יעדע מינוט אנצוברענגן, האט ער מיטגענומען א ספר מיט זיך, אזוי קומט ער אריין צום הייליגן רבי'ן האלטענדיג דעם ספר אינטערן ארעם, פֿרעגט אים דער הייליגער רבי: וואספארא ספר איז דאס? קודם האט ער זיך פֿרובירט ארויסצודרייען, ביז ער האט געמוזט אויסזאגן, אז עס איז א קבלה ספר, זאגט אים די הייליגע רבי: קבלה באטרעפט וויפיל 'נואף'. און ער האט זיך זייער דערשראקן.

נאכדעם זאגט אים די הייליגע רבי: פֿארנואס ווען ער האט רחמנא לצלן געזינדיגט מיט דעם ביטערן חטא פֿון הוצאת זרע לבטלה, און דער אייבערשטער האט אים גע'הרג'עט, שטייט דעם לשון (בראשית לח, ז): ויהי ער... רע בעיני ה' - ער איז געווען שלעכט אינעם אייבערשטענס אויגן. פֿארנואס שטייט נישט רשע?! נאר אז איינער זינדיגט מיט דעם חטא, איז ער א בייזער [=אויפֿגערעגטער], און א שלעכטער מענטש. ווי נאר

דער ריכטיגער שלום

דער הייליגער רבי האט אים אויפגעדעקט, אז ער האט עובר געווען אויף דעם חטא רחמנא לצלן, און ער האט 'חטאות נעורים', האט ער זייער אנגעהויבן צו וויינען: אז ער האט שוין חרטה, און די רבי זאל אים געבן א תיקון. די הייליגע רבי האט אים געזאגט: ער זאל מער נישט לערנען קיין קבלה, ווייל עס איז נישט פאר אים וכו', און ער איז צוריק אהיימגעפארן און תשובה געטוהן. אבער שפעטער א צייט האט ער זיך נאכאמאל אויפגערעגט, און נישט געוואלט באצאלן זיין ארבייטער, איז דער ארבעטער נאכאמאל געקומען צו לויפן צום הייליגן רבין, אבער דער הייליגער רבי האט געוואוסט אז יענער וויל טאקע תשובה טוהן, האט ער אנגעהויבן אים דן צו זיין לבף זכות (עיני באריכות שיחות הר"ן סימן רמט).

זעהט מען פון דעם, אז אויב איז מען זוכה צו תיקון הברית אינגאנצן, איז שטענדיג דא 'שלום בית', מען קריגט זיך נישט, מען רעגט זיך נישט, מען שלאגט זיך נישט, און אויף דעם דארף מען אסאך ארבעטן, און נאר משיח וועט דאס קומען און פאררעכטן, און אריינברענגן

דעם ריכטיגן שלום, סיי ביי זיך אליין און סיי אין שטוב, און ער וועט פאררעכטן דעם חורבן וואס דער ערשטער שלאנג [נחש] האט אנגעמאכט אין שלום בית, דערפאר באטרעפט 'משיח' אזוי ווי 'נחש'.

ו.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוה"רן חלק א, סימן רעח):
 אויף דעם פסוק (במדבר כה, יא): **בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי, אֲזַעֵס**
 איז דא א צדיק וואס ער איז שוין קיינעם נישט מקנא, נאר
 דעם באשעפער אליין. דאס הייסט ער וויל גארנישט נאר
 גיין העכער און העכער, און נכלל ווערן אינגאנצן אין
 באשעפער, וואס דאס איז די העכסטע מדריגה פון
 צדיקים.

מען זעהט דער הייליגער רבי רבי אלימלך זכותו יגן
 עלינו, האט זיך אזוי אויסגעארבעט, אז ער פלעגט זיך
 אויסדרוקן (אורח לצדיק, פרשת תזריע ד"ה מדרש): **הַלְוֹאֵי זֶאֱלֶן**
אַנְדֶּערע מְעַנְטֶשֶׁן הָאָבֶן אִזא לױטערע 'נשמה' אזוי ווי
מײן לױטערן גוף. און ביזן היינטיגן טאג איז אנגענומען

דער ריכטיגער שלום

אז דער הייליגער ספר נועם אלימלך איז מורא'דיג מסוגל, און מען לייגט דאס אונטערן קישן פון א 'יולדות', אדער אז מען דארף דורכגיין אן אפּעראציע דער אייבערשטער זאל אפּהיטן, אלץ סגולה.

ווען דער הייליגער רבי האט געזעהן דעם ספר נועם אלימלך איז ער מורא'דיג נתפעל געווארן, און ער האט גלייך געזאגט: דאס גרויסקייט און הייליגקייט פונעם הייליגן רבי רבי אלימלך אליין, איז געווען אסאך אסאך גרעסער פון דאס וואס מען זעהט אין זיין ספר (חיי מוהר"ן סימן תקנג).

דער הייליגער 'ערוגת הבושם' זכותו יגן עלינו איז יונגער־הייט געווען רב אין א קליין דערפל 'הומנא' [אויבערלאנד], איין טאג איז דארט דורכגעפארן א פולישער איד צוליב ביזנעס, איז ער אריין צום רב, דער רב האט אים שיינ אויפגענומען און געבעטן ער זאל זיך אביסעל צולייגן, פּרעגט ער: דער רב האט אפּשר א נועם אלימלך? זאגט ער: איך ווייס נישט וואס דאס איז.

דער ריכטיגער שלום

וואונדערט זיך דער איד און פֿרעגט דעם רב: איר האט נישט געהערט פון הייליגן רבי רבי אלימלך? ניין! – ענטפערט דער רב. רופט זיך אן דער איד צום רב: אזוי ווי איר האט מיך אזוי שיינ מקרב געווען, זאג איך אייך צו, ווען איך קום אהיים וועל איך די ערשטע זאך שיקן פאר אייך א נועם אלימלך אויף די פאסט.

דער איד האט טאקע געהאלטן ווארט, און עס איז אנגעקומען צום רב די ספר נועם אלימלך, אבער ער האט נישט פארשטאנען וואס דארט שטייט, דערפאר ווען ער האט געזאגט 'אהבה רבה' האט ער זייער ביטער געוויינט ביי די ווערטער: והאר עינינו בתורתך. די רעבעצין ווען זי האט געהערט אזוי אויסטערליש וויינען, איז זי אריינגעלאפן זעהן צו עס איז נישט עפעס געשעהן מיט אים, ער האט אבער נישט געקענט אויסרעדן אינמיטן דאווענען, נאכן דאווענען פארציילט ער: א איד האט מיר געשיקט א ספר און איך פארשטיי נישט וואס דארט שטייט, וועגן דעם וויין איך אזוי. ביז דער אייבערשטער האט אים געעפענט די אויגן, און ער האט אנגעהויבן

דער ריכטיגער שלום

זעהן די ליכטיגקייט וואס עס איז דא אין דעם ספר, און דורךדעם איז ער מקורב געווארן צו חסידות. און ער איז אסאך געפארן קיין בעלז, און ער האט אריינגעברענגט אין זיינע תלמידים אויף דעם רוח פון חסידות.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סז): א איד דארף שטענדיג קוקן אויף דאס גרויסקייט פון באשעפער, און דער עיקר זאל ער אנהייבן קוקן אויף זיך; אנשטאטס צו קוקן אויף יענעם און אויף זיינע חסרונות.

ז.

שטייט אין זהר הקדוש (תרומה דף קנא ע"ב): עס איז דא א שטאט וואס הייסט לוז, וואס דארטן שטארבן נישט די מענטשן, און ווען א מענטש קומט אויף דער עלטער, גייט ער ארויס פון די שטאט און דארט שטארבט ער (ועיין סוטה מו, ע"ב). האבן די תלמידים געפרעגט רבי שמעון בר יוחאי: ארץ ישראל איז דאך אן ארץ החיים און די שכונה איז שטענדיג דארט, וואלט מען אין ארץ ישראל אויף נישט געדארפט שטארבן, און פארנוואס נאר פונקט

דער ריכטיגער שלום

דארטן שטארבט מען נישט?! האט זיי רבי שמעון בר יוחאי מסביר געווען: אז ווען דער אייבערשטער האט באשאפן די וועלט האט ער דאס באשאפן דורך אותיות וכו', לוז איז געבליבן נאר מיט אות ט', ממילא איז נישט דא דארט קיין מיתה וכו' (עיין שם באריכות על פי סוד).

האב איך געטראכט, אז די אות ט' ווייזט אויף טוב - גוט, און אז פאר א מענטש איז גוט, ער קוקט גוט, און ער איז קיינעם נישט מקנא, איז נישט דא קיין מיתה, ווייל אז די ווייב איז גוט, די קינדער זענען גוט, ער אליין איז גוט, אלע זענען גוט, ממילא לעבט יעדער. אבער אז מען הייבט אן צו קוקען די שלעכטס פון זיך, פון די קינדער, פון די ווייב, פון אלע מענטשן, יעדער איז שלעכט, דאס איז מות, ער הרגעט יעדן אפ רחמנא לצלן.

זאגט דער הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רעח): פנחס איז געקומען צו אזא מדריגה אז דער אייבערשטער האט אים איבערגעגעבן די מדה פון קנאה, ער זאל שוין נישט מקנא זיין קיין שום מענטש נאר דעם באשעפער

דער ריכטיגער שְׁלוֹם

אַליין. דערפֿאַר האָט ער באַקומען אַ בְּרִית פֿון אַייביגע
פֿהוּנָה, און פֿון אים וועט אַרויס קומען אַלְיָהוּ הַנְּבִיא וואס
ער וועט מְבַשֵּׁר זײַן די גאַולָה, ווייל דאָס איז די גרעסֶטע
גאַולָה.

דער אַר״י הַקְּדוֹשׁ זָאָגט (עײַן בְּסֵפֶר חֶסֶד לְאַבְרָהָם מֵעֵין הַ, נְהַר
כה): די פֿיר און צוואַנציג טויזענט מְעַנְטֶשֶׁן וואס זענען
גַע'הֶרְגָ'עט געווארן פֿון שְׁבֵט שְׁמֵעוֹן, זענען נאָכְדַעַם
מְגוּלְגָל געווארן אין די פֿיר און צוואַנציג טויזענט
תְּלַמִּידִים פֿון רַבִּי עֲקִיבָא, און רַבִּי עֲקִיבָא אַליין איז
גְעוֹוֶען זְמַרִי בֶן סָלוּא, זײַן ווייב איז געווען פֿזְבִי בַת צוֹר,
ווייל ער האָט דאָס געדאַרפֿט פֿאַרעכְטֶן. זְמַרִי מִיט פֿזְבִי
האָט ער טאַקע פֿאַרראַכְטֶן, אָבער די פֿיר און צוואַנציג
טויזענט מְעַנְטֶשֶׁן האָט ער נישט געקענט מְתַקֵּן זײַן, ווייל
עס איז נישט געווען צווישן זיינע תְּלַמִּידִים קײַן גוֹטֶס,
יעֲדַעַר אַיינער האָט נאָר געקוקט דאָס שְׁלֶעכְטֶס פֿון
יענעם, און זײ האָבן נישט דין געווען אַיינער דעם אַנדערן
לִפְּי זְכוּת, וואס דורךדעם האָבן זײ זיך נעבֿעף

אויסגע'הרג'עט. און ווען איז דאס געווען? צווישן פסח און שבועות (יבמות סב ע"ב).

ווייל שבועות ווען מען איז שוין מקבל די תורה, גייט מען שוין אינגאנצן ארויס פון מצרים, וואס דאס איז די ווערטער מצרים - א שמאלן מח און קליין קעפעלדיגקייט, און מען זעהט דעם אייבערשטן און זיין גרויסקייט, אזוי ווי דער פסוק זאגט (שמות כ, טו): וכל העם רואים את הקולות, אלע אידן האבן געזעהן דעם באשעפער. און אז מען האט גדלות המוחין איז אלעס גוט, און מען קוקט נאר דאס גוטס און אויף די טוב פון יעדע זאך, און מען קריגט זיך שוין נישט. און צו דעם זענען מיר זוכה שבועות, ווען מיר האבן באקומען די 'תורה' דורך 'משה רבינו' און יעדער האט געזעהן דעם "אייבערשטן", וואס די דריי זאכן זענען טוב, די 'תורה' ווערט אנגערופן טוב, אזוי ווי דער פסוק זאגט (משלי ד, ב): פי לקח טוב נתתי לכם וכו'. די 'צדיק' איז אויך טוב, אזוי ווי דער פסוק זאגט (ישעיה ג, י): אמרו צדיק פי טוב. דער "באשעפער" איז טוב, אזוי ווי דער פסוק זאגט

דער ריכטיגער שְׁלוֹם

(תהלים קמה, ט): 'טוב' ה' לְכָל. און ווען מען וועט זוכה זיין צו קוקען אויף די טוב און גוטס פון אַלעם, וועט מען זוכה זיין צו די גאולה.

דער באשעפער זאל העלפן מען זאל שוין זוכה זיין אויסגעלייזט צו ווערן.

~תם ונשלם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם~